

Fornyelsens år

Af Hanna Broadbridge, formand for Folkekirkens mellemkirkelige Råd

2010 var forudbestemt til at blive fornyelsens år, hvor der blev valgt nye medlemmer til Rådet, denne gang udpeget af de nye stiftsråd, men ikke nødvendigvis siddende i disse. Dette har både fordele og ulemper, men vi må se hvordan kommunikationen mellem rådsmedlemmer og stiftsråd udvikler sig. De fleste steder, hvor stifterne har etableret mellemkirkelige udvalg, sidder rådsmedlemmerne dog med.

2010 var også året hvor Det lutherske Verdensforbund holdt generalforsamling i Stuttgart, og hvor både nye og gamle synspunkter blev luftet. Fra Danmark deltog 15 personer i det ugelange møde, og de kom hjem med mange gode ideer, der nu også skal udvikles og kommunikeres ud til en bredere kreds.

2010 blev også året hvor Den danske Folkekirke skrev under på og blev fuldgældigt medlem af Porvoo Fællesskabet efter 15 år som observatør. Underskrivelsen i Københavns Domkirke blev mødt med stor glæde fra de øvrige medlemmer, og andre kirker er i gang med at se på deres muligheder for også at blive medlem af dette fællesskab, som først og fremmest er et dialogsted, et mødested især for teologer. Men det får også praktisk betydning for lægfolk, da man nu overalt i Porvoo familiens lande og kirker vil blive betragtet som et af kirkens egne medlemmer og have mulighed for kirkelig betjening, som om man var døbt ind i den lokale kirke. For præster vil der være flere muligheder for at indgå i et fællesskab og deltage på lige fod ved kirkelige handlinger i de andre kirker.

Der er ikke nogen administrativ struktur at forholde sig til. Hver kirke betaler for egne deltagere til møder og konferencer, og al kommunikation foregår på enkel vis, det vil i disse tider sige elektronisk.

To store sager præger stadig vore tanker: Fattigdomsåret i Danmark og Europa, som desværre ikke fik den opmærksomhed, som emnet og den gruppe mennesker for hvem livet er blevet noget sværere, havde håbet, end siges fortjent.

I de kommende år kommer forfulgte kristne rundt omkring i verden til at sætte deres præg på vor forståelse af at være kristen. Hvordan de med livet som indsats kan tro på Kristus, og hvor næstekærlighedsbudet taler til vor forpligtelse som kristne overfor disse andre kristne, ja andre mennesker.

Vore opgaver slutter ikke med årets udgang. Tværtimod. Lad os derfor tage hinanden i hånden og sammen ufortrødent gå det nye år i møde.

Lutheranere fra hele verden samlet i Stuttgart

Af Jan Nilsson

Det lutherske Verdensforbund (LVF) har 145 medlemskirker fra alle verdensdele. Kirkerne i LVF arbejder i det daglige tæt sammen på en lang række områder. Hvert syvende år mødes repræsentanter fra alle medlemskirkerne til generalforsamling, som er en god blanding af gudstjenester, formelle møder, happenings og kontakter på tværs af kultur og sprogrænser.

Generalforsamlingen i 2010 fandt sted i Stuttgart og samlede omkring 1.000 mennesker, heraf en bredt sammensat delegation på 15 personer fra Den danske Folkekirke. Generalforsamlingen er LVFs øverste organ, som fastlægger de overordnede retningslinjer for LVF, og som vælger ny præsident og nyt Råd for de næste syv år.

Generalforsamlingen valgte biskop Mounib Yunan fra den lutherske kirke i Israel/Palæstina/Jordan som ny præsident – den første præsident nogensinde fra mellemøsten. Mounib Yunan kommer fra en lille kirke med kun ca. 3.000 medlemmer, men på den måde repræsenterer han meget godt LVFs medlemskirker, som for langt størstedelens

Foto: Árni Svanur Danielsson

vedkommende er mindretalskirker, modsat hvad vi kender til fra Nordeuropa. Fra Danmark blev biskop Niels Henrik Arendt valgt til LVFs Råd.

Efter generalforsamlingen står mangfoldigheden blandt de lutherske kirker tilbage som et af de stærkere indtryk: LVFs medlemskirker har en fælles arv fra reformationen, men kirkernes udtryk i fx gudstjenesteliv er lige så forskellige som de kulturer, kirkerne i dag er en del af. Det satte på en spændende måde sit præg på hele generalforsamlingen.

Når liturgier vil prædike

Af Ulla Morre Bidstrup, Lektor ved Pastorseminariet i Århus

Det lutherske Verdensforbunds generalforsamling i Stuttgart rummede et væld af gudstjenester. I bogstaveligste forstand både morgen, middag og aften. Lutheranere fra hele verden stod for planlægningen af dem, og gudstjenesterne blev i sagens natur lige så forskellige, som lutheranere

er det. Når man ser bort fra de store åbnings- og afslutningsgudstjenester, var ét fællestræk dog påfaldende: Nemlig at der var givet afkald på den ellers så karakteristiske top-prioritering af prædikenen. Selvfølgelig fordi prædikenen er og bliver et vanskeligt håndterbart element i en

forsamling, hvor mange sprog tales, og ingen deles af alle. I stedet blev der rum for et andet afgørende gudstjenesteelement; nemlig liturgien – eller rettere; mange forskellige liturgier fyldt med lange vekselbønner, optrin, elementer i form af jord, korn, olie, en (stof)flig af himlen m.m. Nu er det jo ikke længere moderne blandt lutheranere – ikke en gang de danske – at opfatte prædiken og liturgi som ”kerygma og kult” i åben modstrid med hinanden, som det var tilfældet i den dialektiske teologis storhedstid, hvor liturgi bestemt ikke blev tilkendt særlig værdi. Liturgien ansues nu som legitim og prædikenen opfattes på forskellig vis som en del af denne med sin særlige opgave i form af refleksion og udlægning.

Og det var måske netop denne opgave, de gode lutheranere i gudstjenestegrupperne i Stuttgart var bange for, ikke blev løst? For mens gudstjenesterne ind i mellem momentant ophævede grænserne mellem os i lykkelige sammenfald af mangfoldighed og enhed, demonstrerede de også liturgiens grænser. Liturgiens grænse findes nemlig, hvor der skal prædikes og dermed reflekteres og udlægges. Liturgien skal skabe et åbent rum, et mødested for Gud og menneske og for ord, krop og handling. Liturgien må ikke samtidig prøve at kortlægge eller bestemme, hvad vi skal ”mene med det”, der sker i liturgien. Måske findes der nemlig slet ikke ord for det. Og her gik det til tider galt i Stuttgart. Liturgierne ville prædike. Bønnerne ville udlægge. Handlingerne blev overbebyrdet af tydende ord og – ikke mindst – etiske konklusioner. Og man drog hjem med fornyet erkendelse af, hvor godt liturgi og prædiken i grunden klæder hinanden...

Ny liturgi-arbejdsgruppe

Efter generalforsamlingen mødtes nogle af deltagerne fra den folkekirkelige delegation i en arbejdsgruppe for at drøfte, hvordan de liturgiske elementer fra generalforsamlingen kan anvendes i en folkekirkelig sammenhæng. Arbejdsgruppen har formuleret følgende ambition for arbejdet:

1. At definere hvad der kendetegner en luthersk gudstjeneste i et internationalt perspektiv. Den danske folkekirke forstås her som andet og mere end en nationalkirke, nemlig som del af den lutherske verdenskirke, der mødtes i Stuttgart, sommeren 2010.
2. At udarbejde forslag til temagudstjenester, der tager højde for de lutherske grundtræk og sætter dem ind i en specifik folkekirkelig ramme. Disse særlige liturgier skal kunne finde anvendelse i folkekirken, fx i forbindelse med besøg af venskabsmenigheder eller ved studiekredse, kirkehøjskoler etc., der har folkekirken som del af en luthersk verdenskirke i fokus.

Arbejdsgruppen

- Lektor på Pastoralseminariet Ulla Morre Bidstrup,
- MKRs formand Hanna Broadbridge,
- Sognepræst Kirsten Jørgensen og
- Sognepræst Mette Marbæk Johansen.

Gruppen fortsætter sit arbejde i 2011.

5 ting, du (måske) ikke vidste om Kirkernes Verdensråd

Af Jørgen Skov Sørensen

Folkekirken er siden 1948 medlem af Kirkernes Verdensråd ligesom næsten 350 andre kirker er det. Rådet har ligesom Det lutherske Verdensforbund og en række andre internationale kirkelige organisationer hovedkontor i Geneve og synes nok for de fleste medlemmer af folkekirken en noget fjern størrelse. En meget stor del af Verdensrådets engagement ligger da også i den 3. verden blandt kirkerne der, som har umiddelbare behov for støtte og ressourcer fra det kirkelige verdenssamfund. Der er imidlertid en række aktiviteter, hvor også folkekirkens medlemmer kan have glæde af og direkte adgang til Rådets arbejde. Nedenfor lister vi 5 eksempler, som danske folkekirkekristne kan kaste sig ud i.

Volontørprogrammet

I forbindelse med større arrangementer i Kirkernes Verdensråd (internationale konsultationer, generalforsamlinger og lignende) søger Rådet unge volontører til at varetage nogle praktiske og administrative opgaver. Til en generalforsamling vil der typisk være behov for 30-40 volontører, som hentes fra et bredt udsnit af medlemskirkerne, idet der tilstræbes en balance mellem køn, nationalitet og konfession. Folkekirken har ved flere lejligheder haft volontører med, som i mange tilfælde har fået livslange internationale venskaber med hjem fra deres frivillige engagement. Ansøgninger fra folkekirken koordineres af Folkekirkens mellemkirkelige Råd.

Mellemkirkelig forbøn

Mellemkirkelig bøn og forbøn på kryds og tværs af grænser har høj prioritet i Kirkernes Verdensråd. For at give mulighed for at menigheder rundt om

Folkekirkens mellemkirkelige Råd på studietur ved Chateau de Bossey. Foto: Torben Hjul Andersen

i verden kan tage del i forbøn for alverdens kirker og kristne, har Kirkernes Verdensråd publiceret et bønsmateriale, som både foreligger i traditionel bogform og på Internettet: The Ecumenical Prayer Cycle. Med dette materiale i hånden får man en introduktion til de enkelte regioner og medlemskirker derfra, og gennem årets 52 uger kommer man hele verden rundt gennem fortrykte bønner, samtidig med at man får indblik i forskellige traditioner og kulturelle udtryk for kristendom.

Billeder fra kirkernes liv

En anden måde at komme helt tæt på den verdensomspændende kirke er gennem fotoudstillingen Keeping the Faith. Den danske fotograf Peter Williams har gennem en årrække dokumenteret en lang række kirkers liv og vækst gennem fotos, som nu både kan bestilles hjem som plancher til udstilling i sognegårde og kirker eller kan ses i uddrag på adressen www.keeping-the-faith.info. Billederne illustrerer den mangfoldighed, som er

udtrykt gennem de næsten 350 medlemskirker i Kirkernes Verdensråd, og tager os fra Finland i nord til Nicaragua i syd, fra Filippinerne i øst til USA i vest. Folkekirken er også portrætteret i udstillingen.

Bossey Studiecentret

Mellemkirkelige og teologiske studier har altid haft en central plads i Kirkernes Verdensråds arbejde. Udgangspunktet for en stor del af dette studiearbejde har sit udspring på Chateau de Bossey, Rådets studiecenter ca. en halv times kørsel fra Geneve med udsigt til de Schweiziske alper. I en fredfyldt og koncentreret atmosfære samles repræsentanter for kirker overalt på jorden for at dygtiggøre sig i kortere eller længere tid, for at bede sammen og for at holde gudstjeneste sammen. Lærerstaben er også international. Folkekirkens præster på studieorlov eller andre med ønske om at studere i en mellemkirkelig sammenhæng kan optages på Chateau de Bossey.

Nyt ansigt

Olav Fykse Tveit. Foto: Peter Williams/WCC

Det er en nordmand, Olav Fykse Tveit, der i disse år leder Kirkernes Verdensråd som generalsekretær. Olav Fykse Tveit, som tidligere bestred posten som generalsekretær for Den Norske Kirkes Mellemkirkelige Råd, tiltrådte sin stilling i Geneve den 1. januar 2010.

Han har det første år koncentreret sig om dels at besøge så mange som muligt af medlemskirkerne med særligt fokus på de kirker, der lever som

Nyhedsmails

Er man interesseret i, hvordan kirken tager form og virker rundt om i verden, er nyhedsmails fra Kirkernes Verdensråd en god indgangsvinkel. På Rådets hjemmeside kan man gennem få klik skrive sig op til at modtage nyhedsmails dagligt eller ugentligt – med emner ud fra kriterier, man selv definerer med mulighed for at ønske nyheder fra alle Verdensrådets arbejdsgrupper eller blot fra nogle enkelte, man måtte have særlig interesse i. Tilmeldingen giver også mulighed for, at man kan ønske sig nyheder, som beskæftiger sig med enkelte verdensdele, ligesom man kan ønske hvilket af seks forskellige sprog, man foretrækker sine nyhedsmails på, herunder engelsk og tysk.

Yderligere oplysninger om disse muligheder kan indhentes på Folkekirkens mellemkirkelige Råds sekretariat.

minoritetskirker under vanskelige forhold, dels at igangsætte en intern proces i organisationen med henblik på smidigere arbejdsgange og besparelser på drift.

Kirkernes Verdensråd (KV)

- Stiftet i 1948 i Amsterdam
- Omkring 350 medlemskirker fra hele verden
- Hovedkontor: Geneve
- Hjemmeside: www.oikoumene.org

Migration: En grænseløs kirkeopgave

Af Elisabeth Krarup de Medeiros, integrationskonsulent i Kirkernes Integrations Tjeneste og medlem af Folkekirkens mellemkirkelige Råds Europaarbejdsgruppe

Hos folke- og frikirker banker kristne med "anden etnisk oprindelse" stadig oftere på i disse år. Nogle vil i danske gudstjenester være en del af fællesskabet, andre beder om husly til en nyetableret migrantmenighed. Vi møder også afviste asylansøgere, ofre for menneskehandel eller blot arbejdere fra andre lande. Migrationen vokser i Danmark, i Europa og over hele verden.

Den fremmede er en ven, du ikke har mødt endnu

'Churches Commission for Migrants in Europe' (CCME) udruster kirker til omsorg for fremmede - uanset om det er en flygtning eller en fremmedarbejder - ud fra en evangelisk forpligtelse på, at det er vores næste. Selv om mødet med de andre udfordrer os og kræver noget af os, vil de til gengæld kunne komme til at bidrage positivt til Europas økonomi og kulturelle rigdom. Men CCME ved, at Europas forsvar for menneskerettigheder, forskellighed og integration af migranter og flygtninge, er under pres. Over for det sætter CCME kirkens tradition for at formidle forståelse og accept mellem grupper i forsvaret for et retfærdigt samfund med kulturel, etnisk og religiøs mangfoldighed.

Europas kirker deler inspiration med hinanden

Jean-Arnold de Clermont, tidligere formand for Konferencen for Europæiske Kirker (KEK), ser migration centralt i Europas kirkers dagsorden, og i det forgangne år satte CCME ekstra sejl til for at kalde på engagement fra Europas kirker omkring migration. Det er sket med fx synliggørelse af

kirkers engagement, erfaringsudveksling på tværs af vores kontinent, træning og netværksarbejde med migrantledere og kald fra kirker til politiske ledere efter en inkluderende udlændingepolitik både nationalt og i Europa. Via en vægkalender fokuseredes månedsvis på samme temaer året igennem.

Vi var med - uofficielt, men aktivt

Årets sidste måneder prægedes af debat om pointsystemer og ansøgningsgebyrer. Officielt har der ikke været dansk deltagelse i "European Churches responding to migration", men vi har ikke været passive herhjemme. Mange af vores menigheder og kirker engagerer sig i migrationens konsekvenser fx ved samarbejde med migrantmenigheder, ved støtte til omsorg for ofre for menneskehandel eller ved en aktiv diakonal lokal tjeneste overfor underbemidlede og ikke-integrerede migranter. Og det arbejde må vi udbygge for at kunne tage os af den fremmede.

Se også: www.migration2010.eu

conference of european churches

Konferencen for Europæiske Kirker (KEK)

- Stiftet på Hotel Nyborg Strand i 1959
- 125 medlemskirker
- Hovedkontor: Geneve, Bruxelles og Strasbourg
- Hjemmeside: www.ceceurope.org

Folkekirken blandt stemmerne i EU

Af Rebekka Højmark Jensen

Løbet af de sidste par år er Folkekirkens mellemkirkelige Råd (MKR) fra forskellige sider blevet udfordret til at finde en model for kommunikation med EU-institutionerne. Både danske EU-parlamentarikere og alle folkekirkens biskopper har understreget vigtigheden af, at også den særligt danske måde at være kirke og folkekirke på, er repræsenteret.

Rådet har derfor besluttet at tage udfordringen op og arbejde på et højere niveau af oplysning fra det europæiske ind i folkekirken og fra folkekirken til de relevante spillere på den europæiske bane.

Folkekirken har ikke til opgave at udarbejde et "partiprogram" i forhold til EU. Men derimod kan folkekirken godt have fordel af et øget informationsniveau om relevante etiske og sociale emner, der behandles på EU-niveau. Tilsvarende kan en organisation som KEK, som folkekirken er engageret i, samt embedsmænd og politikere i EU-systemet drage fordel af mere information om de overvejelser blandt folkekirkens medlemmer og

organisationer, der berører de emner, de arbejder med. For at imødekomme behovet for oplysning, har stifterne fået tilbud om at abonnere på et nyhedsbrev fra Kyrkornas EU-kontor, som netop beskæftiger sig med kirkeligt relevante emner fra en kirkeligt uafhængig, journalistisk vinkel.

Da kommunikationen også skal flyde den anden vej, har MKR opprioriteret deltagelsen i arrangementer i regi af KEK og EU-institutionerne.

I november 2010 afholdt MKR en konference i samarbejde med Grundtvigsk Forum under overskriften: Kan folkekirken sige noget i EU – når den ikke har noget at skulle have sagt? Formålet med konferencen var at belyse, hvordan religiøse eller sekulære understrømme i EU har indflydelse på beslutningsprocesser og lovgivning i EU-institutionerne, samt hvordan en dialog mellem kirkelige aktører i Danmark og aktører i EU-systemet kan finde sted. Konferencen var den første af tre, som bliver afholdt om efteråret i 2010-2012.

2010 - Året for bekæmpelse af fattigdom

Af Rebekka Højmark Jensen

I 2010 satte Folkekirkens mellemkirkelige Råd i samarbejde med Dansk Diakoniråd fokus på fattigdom og social udstødelse i projektet "Kirker mod Fattigdom". Det skete med udgangspunkt i, at EU havde udråbt 2010 til at være det år, hvor bekæmpelsen af fattigdom skulle have ekstra opmærksomhed. Dermed satte EU-

institutionerne midler af til området, samtidig med at medlemslandenes regeringer og NGO'er har arbejdet intensivt med det.

En sag for Europas kirker

Som en naturlig del af aktiviteterne i KEKs Kommission for Kirke og Samfund, har

fattigdomsåret haft en fyldig plads. Meget engagement er lagt i at få politikere og embedsmænd i tale for at skærpe opmærksomheden på de aspekter ved fattigdom, som særligt kirkerne beskæftiger sig med.

På EU-kommissionens initiativ mødtes EU's tre formænd (for kommission, parlament og ministerråd) i juli med religiøse ledere fra hele EU for at drøfte fattigdomsbekæmpelse. De større europæiske trossamfund var repræsenteret, nemlig kristne, jøder, muslimer, sikh'er og hinduer. Fra folkekirken deltog biskop Peter Skov-Jakobsen. Mødet førte ikke til konklusioner, men det bidrog til at nuancere debatten, som vil fortsætte med strategien for EUs økonomiske og sociale udvikling. Den 30. september var det de kristne kirkers tur til at invitere EU-Parlamentet til dialog. Ved en konference og en udstilling, samarbejdede KEK med de europæiske organisationer Eurodiaconia, Caritas Europe og COMECE om at påvirke EU-politikerne til at tage hånd om fattigdomsproblemet. Her fremlagde de kirkelige organisationer en samling konkrete handlingsforslag baseret på kristne etiske overvejelser. Forslagene er samlet i en rapport, som kan findes på <http://csc.ceceurope.org>.

Kirker mod fattigdom

Da EU-kommissionen planlagde, at netop 2010 skulle være fattigdomsåret, vidste man ikke, at finanskrisen ville ramme medlemslandene hårdt netop nu. I Danmark viser undersøgelser, at antallet af fattige er steget markant, også i løbet af 2010.

På Danske Kirkedage i Viborg deltog "Kirker mod fattigdom" med en fotoudstilling, som indfangede og fremstillede den åbenlyse fattigdom og den skjulte fattigdom i Danmark. Målet var at skabe opmærksomhed omkring nuancerne i det danske

Hvad nu, hvis det var dit barn, der ikke kunne gå til fritidsaktiviteter?

Hvad nu, hvis det var dig, eller dine nærmeste, der aldrig havde råd til frisk frugt og grønt? Fotos: Janni Kristensen og Sofie Torp Hansen

fattigdomslandskab. Ensomhed og social udstødelse hører med til det brogede billede, sammen med psykisk ustabilitet og økonomisk underskud.

På en konference i november på Diakonhøjskolen i Århus mødtes de danske og de europæiske betragtninger. Her blev det tydeliggjort, at når det kommer til fattigdomsbekæmpelse, kan man ikke se det som et udelukkende nationalt anliggende. Fattigdommen er grænseløs. Det er bl.a. heri, det mellemkirkelige arbejde spiller en rolle.

Find prædikenvejledninger, foto-serie, liste over foredragsholdere på www.kirkermodfattigdom.dk

"The living Worship" – betragtninger fra Leuenbergs konsultation i København

Af Jette Bendixen Rønkilde, ph.d-stipendiat, Aarhus Universitet

Protestantiske kirker er gudstjenestefejrende. Gennem årtusinder har folk gjort det, vi gør det stadig, og mangfoldigheden af, hvordan vi gør det, er ikke blevet mindre gennem de senere år. Vi går i kirke, og sammen fejrer vi gudstjeneste ved at lovsynge, forkynde, spise, døbe og bekende os til den treenige Gud og derigennem erfare den levende Kristus. Med andre ord er gudstjenesten stedet, hvor et levende møde finder sted mellem en levende menighed og den levende Kristus, hvor troserfaringer skabes. Kristendommen lever i liturgien, eller med andre ord er kristendommen et håndværk. Vi kan ikke lære, hvad kristendom er, uden at vi indføres i dens praksis, som er gudstjeneste i al dens mangfoldighed, og dermed kan liturgien forstås som den levende norm for, hvad kristen tro er.

At liturgien er så fundamental en del af det at være kristen, var også temaet for Leuenbergs konsultation 21.-22. oktober i København, hvor det netop var forholdet mellem teologi og liturgi, der var på dagsordenen. Gennem 7 sessioner initieret af repræsentanter fra forskellige kirkesamfund, blev der fremstillet et komplekst og mangefacetteret billede af forskellige perspektiver på forholdet mellem liturgi og teologi. Men særligt viste det sig, at det er liturgiens betydning for det at være kristen, og hvordan vi i dag kan og skal være kirke med et aktivt gudstjenesteliv, der var fokusområde for alle de forskellige kirkesamfund.

Det blev hurtigt tydeligt både gennem sessionerne og den efterfølgende ofte livlige debat, at teologi ikke

er noget, der alene foregår ved skrivebordet, men altid må have en konkretion i en gudstjenestefejrende menighed, og samtidig at teologi og liturgi nødvendigvis må være hinandens norm. Det var tydeligt, at der er stor enighed om liturgiens helt særlige rolle i kirken som et slags kirkens åndedræt uden hvilket, der hverken er kristendom, kirke – eller teologi. Men det var også meget tydeligt, at kirkerne i Nordeuropa både står over for mange af de samme udfordringer i forhold til at gøre liturgien levende og nærværende og samtidig bygger på temmelig forskellige traditioner, som giver særlige vilkår og problemstillinger. Derfor kan kirkerne lære meget af hinanden, ikke mindst når det gælder de konkrete løsninger på problemstillinger. For på trods af forskelle i bekendelsesgrundlag, så er der et afgørende punkt, vi er helt enige om: at liturgien er central og nødvendig for kirkens eksistens og dermed for, at der kan tales om en levende kristendom.

Harvey Richardson, England, Rimas Mikalauskas, Litauen og Jørgen Thaarup, Danmark ved konsultationen i København. Foto: Rebekka Højmark Jensen

Porvoo Fællesskabet

Af Jørgen Skov Sørensen

Folkekirken blev den 3. oktober 2010 officielt meldt ind i Porvoo Fællesskabet mellem britiske anglikanske kirker og lutherske kirker i Norden og Baltikum. Det skete i forbindelse med højmessen i Københavns Domkirke, Vor Frue Kirke, hvor Porvoo Erklæringen blev underskrevet af formand for Folkekirkens mellemkirkelige Råd, Hanna Broadbridge, samt biskop i Viborg Stift, Karsten Nissen. Underskrivelsen og højmessen blev desuden overværet af en lang række gæster fra de øvrige Porvoo relaterede kirker.

Biskop Karsten Nissen underskriver Porvoo Erklæringen.
Foto: Biskop David Hamid

Efter underskrivelsen er opgaven nu at udforske mulighederne for at forankre Porvoo-medlemskabet i folkekirken. Der er derfor taget initiativ til at publicere orienteringsmateriale på Rådets hjemmeside, som både fortæller om Porvoo Fællesskabets historie og intentioner og giver råd om de muligheder fællesskabet giver menigheder og stifter. Samtidigt ligger der en intention om at inddrage de frie folkekirkelige organisationer i

Porvoo Fællesskabet. Disse organisationer besidder ofte de kompetencer og den viden, som kan berige samarbejdet mellem kirkerne.

Indmeldelsen har givet anledning til en række teologiske meningsudvekslinger omkring forskelle og ligheder mellem luthersk og anglikansk tradition, meningsudvekslinger, som efter et nyt Mellemkirkeligt Råd trådte til 1. april 2010 når helt ind i "egne rækker". Der er imidlertid al mulig grund til at se disse udvekslinger som et sundhedstegn i folkekirken, og meget tyder på, at medlemskabet af Porvoo Fællesskabet yderligere vil stimulere den kirkelige debat omkring gudstjeneste og embede, som er igangsat på baggrund af den nye relation til Porvoo Fællesskabet. Et af fællesskabets styrker er netop samtalen om ligheder og forskelle i de deltagende kirkers traditioner.

Endelig har det været på tale, at folkekirken bør gøre en indsats for, at blive et bindeled mellem de britiske anglikanske kirker og de lutherske kirker i Tyskland. Medlemskabet af Porvoo Fællesskabet sammen med en traditionel stærk binding til søsterkirkerne i Tyskland sætter folkekirken i en fordelagtig position til netop den opgave. Engagementet i Porvoo kan betyde, at Folkekirken får et særligt ansvar som "mellemkirkelig" kirke i forholdet mellem anglikanere og tyske lutheranere. Behovet herfor blev bekræftet ved en konsultation mellem Folkekirkens mellemkirkelige Råd og repræsentanter for de tyske lutherske kirker i december 2010.

Med underskrivelsen af Porvoo Erklæringen er arbejdet ikke afsluttet, men lige begyndt.

Arbejdsgruppen "Lige vilkår" under Danske Kirkers Råd

Af Torben Hjul Andersen, provst i Slagelse Provsti og medlem af Folkekirkens mellemkirkelige Råd

Arbejdsgaverne for udvalget "Lige vilkår" under Danske Kirkers Råd kan synes meget tekniske og nærmest nørdede, men har alligevel betydning for mange mennesker, og er en helt konkret fortsættelse af udvalgsarbejdet bag rapporten "frihed og lige vilkår" fra september 2007.

Et eksempel: Ved indrejse i Danmark skal den indrejsende bl.a. krydse af om vedkommende er medlem af Den danske Folkekirke. Loven siger nemlig, at mennesker, der er døbt i en luthersk kirke i udlandet, automatisk bliver medlemmer af folkekirken ved indrejse i Danmark, med mindre de udtrykkeligt ikke ønsker det. Der er ikke ensartet vejledning til udfyldningen fra kommune til kommune, og det stiller store krav til den indrejsende og til medarbejderne på kommunernes borgerservice. Hvis der eksempelvis kommer en kvinde fra Nigeria, så er det helt nærliggende, at hun opfatter spørgsmålet, som om det spørger til hendes religion – er hun kristen eller muslim. Så skal medarbejderen i borgerservice kende medlemskabsloven så godt, at vedkommende kan spørge ind til om kvinden er døbt i en luthersk kirke, og kvinden skal klart kunne definere sin kirke.

Resultatet er ikke overraskende, at en del mennesker ved en fejl har afkrydset i feltet, selv om de eksempelvis tilhører Den katolske Kirke og derfor agter at søge mod denne kirke i Danmark. Udformningen af denne blanket og vejledningen hertil er et af dagsordenspunkterne for udvalget, og vi arbejder på at komme med et forslag til forbedring.

Udvalget består af repræsentanter fra Den katolske

Kirke, baptistkirken, Frelsens Hær, folkekirken samt en kirkeretsekspert. Som det ses af ovenstående eksempel, er hovedparten af udvalgets arbejde meget konkrete elementer, som kan synes meget tekniske, men som i praksis giver forskellige vilkår for kirkerne, uden at nogen ønsker det.

Der er naturligvis også mere principielle drøftelser, og her er grundsynspunktet, at man ikke på nogen måde ønsker at tage rettigheder fra folkekirken, men vil derimod undersøge om rettighederne kan udbredes til andre ud fra den kendte model på vielsesområdet, hvor man har tre muligheder; en borgerlig, en folkekirkelig og en frikirkelig.

Et spændende udvalg at være medlem af med principielle opgaver, og en hel masse nørdede!

Danske Kirkers Råd

Folkekirken er repræsenteret i Danske kirkers Råd.

- Stiftet i 2004
- 16 medlemskirker
- 46 kirkelige medlemsorganisationer og mellemkirkelige udvalg
- Hjemmeside: www.danskekirkersraad.dk

Folkekirken har som noget nyt fået 10 stiftsråd. Disse har i 2010 organiseret det mellemkirkelige stiftsarbejde på 10 forskellige måder. Her, og på de følgende sider, ser vi ud over det brogede landskab

Fyens Stift

I Fyens Stift varetages det mellemkirkelige arbejde af Stiftsrådet.

Haderslev Stift

Det mellemkirkelige arbejde varetages af et udvalg under Stiftsrådet. Biskoppen er født medlem. Desuden består udvalget af fire valgte lægmænd og to valgte gejstlige medlemmer. For at fremme samarbejdet med Dansk Kirke i Sydslesvig (DKS) har udvalget opfordret DKS til at lade sig repræsentere i udvalget.

Helsingør Stift

Det mellemkirkelige arbejde varetages af et udvalg under Stiftsrådet. Det mellemkirkelige udvalg består foreløbigt af to medlemmer.

Københavns Stift

Det nye udvalg består af 4 læge og 3 gejstlige medlemmer, hvoraf biskoppen og det af Stiftsrådet valgte medlem til Folkekirkens mellemkirkelige Råd er fødte medlemmer.

Lolland-Falsters Stift

Stiftsrådet har besluttet, at det mellemkirkelige arbejde skal varetages i et udvalg. Udvalget består af 7 medlemmer, hvoraf 4 er læge og 2 er gejstlige, samt stiftets biskop, der er født medlem. Udvalget udpeger selv et medlem til Folkekirkens Mellemkirkelige Råd.

Ribe Stift

Stiftsrådet har etableret et underudvalg for det mellemkirkelige arbejde. Udvalget består indtil videre af fem medlemmer, hvoraf de to samt biskoppen

tillige er medlemmer af Stiftsrådet. Udvalget er sammensat, så det dækker den folkekirkelige bredde i stiftet.

Roskilde Stift

Stiftsrådet har nedsat et udvalg med ansvaret for mellemkirkelige relationer og religionsmøde. Udvalgets sammensætning: Fire eksterne medlemmer, et stiftsrådsmedlem, biskoppen, domprovsten samt stiftets repræsentant i Folkekirkens mellemkirkelige Råd.

Viborg Stift

Der er fortsat et selvstændigt udvalg til at varetage det mellemkirkelige arbejde i stiftet. Udvalget er sammensat efter samme principper som de øvrige stiftsudvalg: 4 valgt af stiftssamrådet, 4 udpeget af Biskoppen og desuden er en stiftepræst knyttet til udvalget.

Aalborg Stift

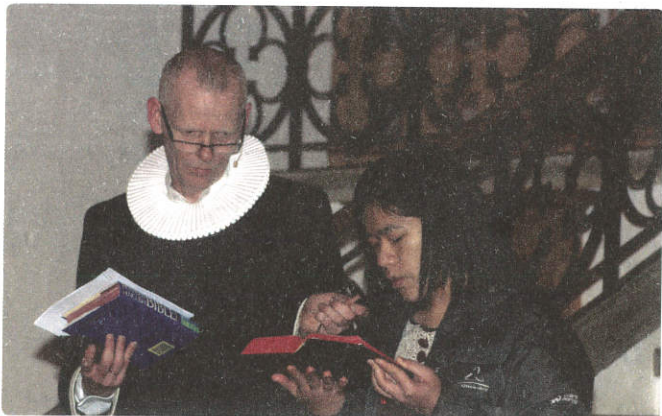
Stiftsrådet har besluttet, at valget af et nyt mellemkirkeligt stiftsudvalg skulle foretages i begyndelsen af 2011. Indtil da fungerede det gamle udvalg. Et nyt udvalg består af to præster, fire læge medlemmer, biskoppen samt to medlemmer af Stiftsrådet.

Århus Stift

Stiftsrådet har nedsat et mellemkirkeligt stiftsudvalg som har holdt 2 møder og brainstormet med henblik på konkrete tiltag i 2011. Udvalget har 4 læge og 2 gejstlige medlemmer.

En international menighed i folkekirken med mellemkirkeligt præg

Af Jesper Hougaard Larsen, projektleder ved Folkekirkens Tværkulturelle Samarbejde i Odense* og flygtninge-indvandrerpræst

International gudstjeneste i Odense Domkirke med præst Jesper Hougaard Larsen og et medlem af menigheden.

De sidste 8 år har der været regelmæssige internationale gudstjenester i Odense Domkirke. Gudstjenesten begynder kl. 18, og allerede under præludium kommer det internationale præg til udtryk: Børn i forskellige aldre bærer bibler på forskellige sprog op til alteret. Der er læsninger og prædiken på engelsk og dansk, ind imellem er der også lægmands-læsninger på arabisk, persisk, armensk eller kinesisk, helt afhængigt af, hvem der er i kirke. Salmerne er primært på dansk, men der begyndes altid med en salme på engelsk. Selv om det er en folkekirkelig liturgi, der er grundlaget ved de internationale gudstjenester, bærer de også præg af de mennesker, der deltager. De kommer fra forskellige kirkesamfund rundt omkring i verden: Der er f.eks. lutheranere og baptister fra afrikanske lande, katolikker fra østeuropæiske lande, armenske kristne, katolikker fra Irak og kristne fra kirker i Iran blot for at nævne nogle. Fælles for mange af menighedens

"medlemmer" er, at de er væk fra deres hjemland. Når gudstjenesten er slut ca. kl. 19, går menigheden ikke hjem. Alle er inviteret til middag. Sammenhængen mellem gudstjenestefejringen og det sociale samvær i menigheden er af afgørende betydning. Mange kommer fra kirkelige og folkelige traditioner, hvor netop sammenhængen mellem det kirkelige og folkelige er vigtig. Ved disse gudstjenester oplever mange den internationale menighed som et åbent og inkluderende fællesskab. Det kan være vanskeligt som nydansker at opsøge den lokale sognemenighed, og her er den internationale menighed et tilbud om et synligt fællesskab, hvor der tages hensyn til sprogbarrierer, kulturel og kirkelig baggrund. På den anden side forsøger vi at vise hen til de lokale sognemenigheder. Men som en "overgangsmenighed" for kristne nydanskere er den internationale menighed med mellemkirkeligt præg en vigtig indgang til folkekirken.

I 2011 starter vi en kirkehøjskole for nydanskere, hvor der tilbydes undervisning til både børn og voksne samme dag som vi har international gudstjeneste. Således bliver der sammenhæng mellem undervisning, gudstjeneste og socialt samvær.

* Et samarbejde mellem de to Odense provstier. 21 sogne i Odense er medlemmer.

Et mellemkirkeligt stille år i Grønland

Af Morten Nornild, Stiftskontorchef

Biskop Sofie Petersen med Naalakkersuisoq for Kirken (Kirkeminister) Mimi Karlsen og medvirkende præster ved festgudstjenesten i anledning af Kirkelovens ikrafttræden søndag den 1. august 2010

Hvor 2009 var et meget aktivt mellemkirkeligt år, med klimaspørgsmålet som omdrejningspunkt, blev 2010 et stille år for det mellemkirkelige stiftsudvalg.

Udvalget holdt i 2010 et enkelt møde i maj, med opfølgning på det forgangne års arbejde på dagsordenen. Ellers blev Grønlands væsentligste aktivitet på området det udadvendte besøg af biskop Sofie Petersen til de udsatte stillehavsøer omkring Fiji, som deltager i Kirkernes Verdensråds officielle "Living Letter"-delegation. Her havde biskoppen lejlighed til at dele sine oplevelser og synspunkter, som repræsentant for et andet land med store geografiske udfordringer, med oprindelige folk i udsatte egne af verden, som i disse år trues på deres eksistens af klimaforandringer. Som forventet kom 2010 her i landet i høj grad til at handle om Kirken i Grønlands nye organisation. Den 1. august 2010

trådte den nye Kirkelov i kraft, og gav stiftet helt nye arbejdsvilkår. Biskoppen fik for første gang i vores historie et fuldt tilsyn – og mere til. Hele den centrale styrelse og administration af Kirken i Grønland blev med Kirkeloven lagt i hænderne på biskoppen.

På det kirkelige område bød 2010 herefter umiddelbart på flere spændende udfordringer. Efter 10 dages præstekonvent i september måned i Ilulissat, var det kirkens egen opgave at forestå efteruddannelsen af landets kateketer, ligesom et hold af kateket-elever skulle i gennem sidste modul af deres uddannelse, med biskoppen og Kirken i Grønland som øverste ansvarlige.

Et travlt men spændende år for Kirken i Grønland.

Folkekirken internationale menighed i Kolding

Af Michael Markussen, præst for Folkekirken internationale menighed i Kolding provsti

Sorg og omorganisering

Det var en stor sorg, da præst og tværkulturel medarbejder i Kolding provsti Kamalesh Biswas pludselig døde i november 2009. Da stillingen skulle genbesættes, blev den delt op. Den gudstjenestelige betjening af menigheden blev placeret hos undertegnede og pr. 1. august 2010 ansatte man Elizabeth Padillo Olesen som 100 % tværkulturel sognemedhjælper.

De internationale gudstjenester havde hidtil været afholdt i én kirke. Det tværkulturelle arbejde havde udgangspunkt fra en anden kirke. Nu samlede man alle aktiviteterne i Simon Peters Kirke, hvis befolkningssammensætning er præget af 2500 nydanskere med anden religiøs baggrund end kristen.

Kamalesh havde kontakt med mange mennesker, og da hans samarbejdspartner sognepræst Leif Nielsen, og da folk fra den internationale menighed gik i gang med at kontakte netværket omkring Kamalesh, blev der på kort tid opbygget en struktur og organisation. Mange frivillige tager nu medansvar for gudstjenester, bibelstudiegrupper, brunch, sociale begivenheder, dialogmøder, toner på tværs og sprogcafe. Der er en informativ hjemmeside, www.koldingic.dk, nyhedsbreve, facebookprofil og "menighedsråd" samt kommunikation med provstiets præster og kirker.

En luthersk gudstjeneste med globale træk skaber netværk

Det er en stor glæde, at kristne nydanskere, som bor i provstiet og ikke tidligere har haft fast tilknytning

til en menighed i Folkekirken, nu kommer i den internationale menighed og deltager i de mange aktiviteter. Det er af stor betydning, at tværkulturel medarbejder Elizabeth Padillo Olesen selv er fra Filippinerne. Hun ved, hvad det vil sige at være fremmed, og samtidig har hun arbejdet som lærer på en af byens folkeskoler og er integreret i dansk kirkeliv.

Linda og Martine Owi får døbt deres datter Hellen ved den første internationale gudstjeneste i Simon Peters Kirke. Foto: Leif Nielsen

Med de internationale gudstjenester ønsker vi at skabe en genkendelighed fra det internationale til det danske og lutherske. Vi står op under salmesangen. Vi har indsamling efter prædikenen. Vi bruger frivillige til at læse epistel og dele nadverbrød ud. Vi synger internationale salmer, som en gruppe frivillige hjælper præsten med at finde frem til. Menigheden repræsenterer mange forskellige kirkeretninger og synspunkter. Mange er langt væk fra familie, venner og deres lokale kirke, og den internationale menighed er et vigtigt netværk ved højtid og i ugens løb.

Københavns Stift og Østersøen

Af Karsten Fledelius, formand for Københavns Stifts mellemkirkelige udvalg

“Jeg havde så travlt med at fortælle om den fantastiske venlighed og varme vi altid bliver mødt med i Letland, at jeg ikke fik fortalt hvor meget, at jeg tror, vores venskab betyder i kirkeligt regi.

Aldis, som er præst i Nereta + 4 andre sogne, er på mange måder ensom i forhold til sit arbejde, han har, så vidt jeg ved, ikke andre nære kollegaer at støtte sig til, så for ham betyder det rigtig meget at få nogle gode samtaler med vores præster. Jeg ved at Ole P. og han har brugt mange sene nattetimer til at diskutere, bl.a. om konfirmandundervisning og kvindelige/mandlige præster.

Når vi er i Letland, er det altid en af de danske præster, der prædiker i kirken ved festgudstjenesten, og Aldis giver udtryk for at han føler sig beriget og at det er en spirituel oplevelse for ham. Aldis er et meget ydende menneske, så jeg tror han er taknemlig for det netværk han har i Valby sognene - og også for vore præster betyder det meget at få de gode samtaler. Da der er 6 kirker her i Valby, som er fælles om projektet i Letland, har det givet os et godt kendskab til hinanden og et forøget samarbejde kirkerne imellem.

Dette blot for at fortælle, at det betyder noget at holde ved.

Venlig hilsen
Bodil Bennetzen
Formand for Valby Sognenes Letlandssamvirke”

Dette uddrag af en rapport til Stiftsudvalget for mellemkirkeligt arbejde i Københavns Stift er et fint udtryk for værdien af adskillige års kirkeligt samarbejde på tværs af Østersøen, mellem sogne i den danske og i den lettiske evangelisk-lutherske kirke. Det er et af de projekter, vi er glædest for. Men mødet mellem kristne menigheder af forskellig oprindelse finder også sted mange steder lokalt i Danmark. I november var udvalgets formand indbudt til et møde i Ikast mellem en lokal dansk og en lokal rumænsk-ortodoks menighed. I december var han til møde i den serbisk-ortodokse menighed i København, som nu i nogen tid har fundet husly i Blågårds Kirke på Nørrebro. Det mellemkirkelige er rykket nærmere på os i kraft af indvandringen. Derfor har Stiftsrådet fundet det naturligt at nedsætte et udvalg til at fortsætte det arbejde, som det tidligere, valgte stiftsudvalg har udført siden december 1989.

Kirken i Nereta. Foto: Bodil Bennetzen

I Hans Fugls fodspor

Af Hjørdis Høegh-Andersen, formand for Lolland-Falsters Stifts mellemkirkelige udvalg

En kirke i Necochea, Argentina. Foto: Gullan Lerfeldt

Sikke en glæde, sikke en rigdom at få etableret et venskabsstift/sogn i Argentina, at få knyttet tætte bånd til de familier, der igennem 4-5 generationer har etableret sig i og omkring Necochea, ca. 400 km syd for Buenos Aires. At få genfortalt historierne om, hvorledes Hans Fugl fra Horslunde og andre ligesindede fandt håbet og troen på, at det kunne lade sig gøre, at skabe en levevej i et fremmed land sammen med ligesindede; men med vidt forskellige kulturelle baggrunde. At få indsigt i, hvorledes de danske familier fik etableret kirker, skoler og forsamlingshuse.

Den traditionelle "Argentina-aften", den sidste mandag i august, hvor biskop Steen Skovsgaard stiller bispehaven i Nykøbing F. til rådighed, er en øjenåbner for, hvorledes livet leves i de danske menigheder. Her fortæller de udsendte danske

præster på skift om, hvad det er de lige her og nu har af opgaver der skal løses. Pastor Steen Lerfeldt og hans kone Gullan er dem, vi har mest kontakt med, og med over 30 års bosættelse i Necochea har de enorme erfaringer at øse af.

Aftenen er helt igennem argentinsk, bl.a. et marked, hvor Gullan i den grad forstår og formår at skabe en sydlandsk stemning med et vareudbud, som vi slet ikke kender til her i Norden.

I samarbejde med Gullan Lerfeldt er vi 41 personer, der i midten af marts måned 2011 rejser ned for at besøge de danske menigheder, for at knytte tættere bånd og i håbet om at få nogle personlige kontakter til glæde og gavn for det kirkelige samarbejde. Gullan Lerfeldt har desuden i programmet indlagt en tur til Salta i Andesbjergene, hvor vi skal besøge nogle af klostrene, som franciskanermunkene byggede.

Præster møder præster

Af sognepræst Bodil Raakjær Jensen, medlem af Folkekirkens mellemkirkelige Råd og Mellemkirkeligt Stiftsudvalg under Ribe Stiftsråd

På tur til Berlin med præsterne fra Varde Provsti

”Kast unødvendige bindinger fra jer og hav mod til at tænke nyt!” Nogenlunde sådan lød opfordringen ved middagsandagten i Berliner Dom en dag i begyndelsen af november 2010. Vores studietur til Berlin var på mange måder et studie i netop dette: at nedbryde gamle strukturer og at turde betræde nye veje.

Ved ”Berliner Mauer” formidlede guiden et levende indtryk af, hvordan denne grusomme og uovervindelige skillelinje i 40 år har påvirket menneskers tro og tænkning. Rædselsvækkende var også besøget i Stasifængslet Hohenschönhausen, hvor vi fik fortalt, hvordan løgn og målrettet manipulation kan nedbryde et menneskes integritet og personlighed. Her er rigeligt med bindinger at kaste fra sig! Aftnernes arrangementer præsenterede på den anden side modet til at gå nye veje. Balstyrisk ballet og vilde violiner viste, at meget er muligt, hvis man tør!

Indimellem oplevede vi det vigtigste: samtaler med repræsentanter for kirken i Berlin. Generalsuperintendent Meister gjorde i et glimrende foredrag rede for kirkens tre hovedudfordringer i vores tid: fattigdom, religionsmødet mellem kristne og muslimer samt mødet med de konfessionsløse. Det sidste er måske en nyerkendt udfordring, men afgørende vigtig i en by, hvor over halvdelen af befolkningen ikke bekender sig til nogen som helst form for religion. Vi hørte om problemer i Berlins omegn med en arbejdsløshed på 80 %, meget få kirkemedlemmer og om præster med ansvar for 16

Besøg hos Evangelische Kirche in Deutschland. Foto: Egil Hvid-Olsen

kirker og sogne. Størst indtryk gjorde mødet med præsten ved Auferstehungskirche, som bl.a. fortalte om samarbejdet om kirkebygningen med et såkaldt Umweltforum. Dette samarbejde betyder, at kirken fremstår i fin stand; men samtidig, at der skal spørges om tilladelse, hver gang menigheden skal bruge sin egen kirke. Hun fortalte levende om arbejdet med børn og unge og sine tanker om, hvordan kirken bør møde tidens unge f.eks. ved at give dem hjemstedsret i kirken uden at kræve dåb til gengæld. Der bliver gået mange nye veje her, men ikke alle er lige fremkommelige!

Afslutningsvis spurgte præsten til vores problemer, hvortil en spontant udbrød: ”Vi har ingen problemer!” Sandt nok i lyset af, hvad vi havde hørt, og dog kan vi selv hos os se tendenser til det, som vi så i voldsom udfoldelse i Berlin. Studieturen gav stof til eftertanke; men heldigvis også mod på fremtidens udfordringer.

Slagelse – Hildesheim t/r den 4. – 6. juni 2010

Af sognepræst Poul Damsgaard, Sct. Mikkels Kirke i Slagelse

Hildesheim i det tyske Niedersachsen fejrede i 2010 sin Michaeliskirkes 1000 års fødselsdag under mottoet: "Guds engle viger aldrig" (fra kantate til Michaelisdag af J. S. Bach). Fokus var på Michael, kirkens navngiver, ærkeenglen som "Europas skytspatron", garanten for enheden mellem alle kristne. Kunst- og arkitekturinteresserede strømmede til Hildesheim for at se den præromanske Michaeliskirke med de skønne loftsmalerier. I 1985 blev den "verdenskulturarv" under UNESCO.

Den evangelisk-lutherske og den romersk-katolske kirke var fælles om jubilæet. De er i området lige store og har i knap 500 år holdt gudstjenester i St. Michaelis Kirke under ét kirketag. Kristne menigheder i hele Europa, Østeuropa og Baltikum, hvis kirker er viet til Michael, heriblandt vor egen i Sct. Mikkels sogn i Slagelse og Michaelis i Fredericia (de to eneste i Danmark, som bærer dette navn), var indbudt til at deltage i en Europæisk Michaelisfest 4.-6. juni.

Vi ankom fredag, mødtes med vore værtsfolk, "gik i kloster" - blev indkvarteret på Michaelis Kloster, i dag et moderne conferencecenter og teologisk-pædagogisk efteruddannelsessted. Om aftenen var der fest med kulturelle indslag fra gæstemenerighederne, de græsk-orthodokse, serbisk-orthodokse, katolske og evangelisk-lutherske delegationer. Lørdag var der livlig aktivitet i hele byen med workshops over Michaelstemaet, teater og musik, symposier og foredrag og en stor økumenisk sammenkomst på byens torv. Og søndag sluttede vi af med et brag af en festgudstjeneste i en stuvende fuld St. Michaelis Kirke, hvor den evangelisk-lutherske andessuperintendent Gorcka, den romersk-katolske

biskop Trelle, den serbisk-orthodokse biskop Pejic og en repræsentant fra det græsk-orthodokse patriarkat i Konstantinopel deltog.

Sent søndag aften ankom vi til Slagelse helt "høje" af indtryk efter en uforglemmelig oplevelse. Vores delegation fra Slagelse Sct. Mikkels var på 16 personer – vi blev økonomisk støttet af Det Mellemkirkelige Stiftsudvalg i Roskilde Stift, hvem vi er stor tak skyldige.

Det blev en formidabel tur. Vi mødte stor gæstfrihed og hjertevarme i vor søstermenighed i Hildesheim. Vi udvekslede erfaringer, og horisonten blev udvidet. Ja, og så har det hele haft den bieffekt, at den fælles oplevelse har rystet os delegationsdeltagere fra Slagelse tættere sammen. Og det er da ikke så ringe endda!

*Ærkeenglen Michael som dragedræberen – figurgruppe på Nytorv i Slagelse – i baggrunden Sct. Mikkels Kirke, Slagelse
Foto: Finn Gjetting*

Nyt og gammelt i Viborg Stift

Af Karen Smith, formand for Viborg Stifts mellemkirkelige udvalg

Viborg Stift havde et travlt forår med arrangementet af Danske Kirkedage 2010, derfor kom arbejdet med sammensætningen af det nye mellemkirkelige udvalg først i gang i august. Som et helt nyt udvalg har arbejdet naturligt drejet sig om, hvad vi vil prioritere i fremtiden. Det har selvsagt præget arbejdet i år, men vi har videreført traditionen med at invitere en studerende fra Det Teologiske Fakultet i Iasi, vort venskabsstift i Rumænien til et 3 mdrs. ophold på den internationale linie på Diakonhøjskolen i Århus.

Historien om Monica

Af Ole Blume, mediekonsulent

Monica fra Rumænien har i november været på besøg i Holstebro hos Karen Smith, der er formand for Viborg Stifts Mellemkirkelige Stiftsudvalg. Monica læser på den internationale linje på Diakonhøjskolen i Århus med støtte fra stiftet og kommer fra Iasi i Moldavien, en provins i Rumænien.

”Det har været en travl og spændende uge”, fortæller Monica ved morgenkaffebesøget. ”Karen har sammensat et program, hvor jeg har fået et bredt indblik i dansk kirkeliv. Vi har mødt Kirkens Korshær, babysalmesang, minikonfirmander, børnehaver, kirkekor og meget, meget mere.”

Den 22-årige Monica læser på universitet i Iasi og synger desuden med i kirkens kor. Hun er glad for musik og det fællesskab, der er i det store kor på 40-45 medlemmer. På universitet er der fire forskellige linjer. Man kan studere ikon-maleri, læse til lærer eller bibliotekar, studere til præst og læse på den sociale linje, som hun har valgt, da hun gerne vil være med til at gøre en forskel også for de fattige og ensomme i samfundet.

Der bliver også tid til at sammenligne dansk og rumænsk kirkeliv. Der ER ligheder, men også

Monica fra Iasi i Moldavien, en provins i Rumænien.

forskelle, og det, Monica især hæfter sig ved, er at alle synger med i den danske gudstjeneste. Det fællesskab om sangen har man ikke i hendes ortodokse kirke. Til gengæld kan hun spille ind med langt flere farver og ritualer, end vi har i vore sammenhænge.

Ved afskeden kan Karen ikke dy sig for at spørge, om der venter en ung smuk rumæner på hende, når hun vender hjem ved juletid. Ikke det hun ved af, fortæller hun. Hun har fået et tilbud fra en teologistuderende, som gerne ville have hende til hustru, men der var nu vist mest for, at han selv kunne få et embede. En præst i Rumænien skal nemlig være gift. Men sådan et frieri gennemskues let af en pige med ben i næsen!

Succesfuld studietur til Sydslesvig

Af sognepræst og mediekonsulent Christian Roar Pedersen, Aalborg Stift

Hendes Majestæt Dronning Margrethe den Anden nævner dem hvert år i sin nytårstale: De danske syd for grænsen. Men hvem er de, og hvordan er det at være et mindretal både folkeligt og kirkeligt? Det satte Det mellemkirkelige Stiftsudvalg i Aalborg sig for at undersøge ved at arrangere en studietur til Sydslesvig den 11. til den 13. juni 2010.

På forhånd var der en overvældende interesse for turen, og allerede i februar kunne udvalget melde alt udsolgt. De 42 deltagere fik en oplevelse af dansk kultur og kirkeliv i Sydslesvig, der gjorde stort indtryk på dem.

- Det var et vellykket besøg i Slesvig, hvor vi følte os meget velkomne hos repræsentanter for det danske mindretal. Vi fik et indblik i deres vilkår for arbejdet med kirker, skoler, foreningsliv og menighedsarbejde, fortæller Lis Andersen, medlem af Det mellemkirkelige Stiftsudvalg og deltager i studieturen

Særligt besøget på den flotte A.P. Møller Skole i Slesvig gjorde indtryk på deltagerne. Skolens rektor, Jørgen Kuhl, gav en omfattende orientering om skolens virke og om dansk skoleforenings arbejde.

Ansgar Kirke mødte delegationen sognepræst Morten Mortensen fra den danske menighed. Og om søndagen blev gudstjenesten fejret ved den danske menighed i Læk, hvor der også blev lejlighed til at mødes med præst og menighedsråd.

Efter mødet med kirkelige og kulturelle repræsentanter blev der lejlighed til at se en række

Til gudstjeneste i Læk kirke.

seværdigheder under vejs. bl.a. Emil Nolde museet.

Overnatning foregik på Jaruplund Højskole. "Højskolen syd for grænsen", der fungerer som et mødested for dansk, tysk og europæisk kultur.

Studieturen er et led i bestræbelserne på at udbygge kontakten mellem Aalborg Stift og Den danske Kirke i Sydslesvig. Som en videreførelse af kontakten arbejdes der i øjeblikket på at en ungdomsmusikgruppe dernedefra kommer på besøg i stiftet.

Også i 2011 er der fokus på mindretal. Denne gang længere væk, når Det mellemkirkelige Stiftsudvalg i uge 40 har arrangeret en studietur til de kristne mindretal i Egypten.

10 år med en venskabsmenighed!

Af Sognepræst Per Thomsen, Fredenskirken i Viby

Fredenskirken fejrede ikke kun sit 50 års jubilæum i 2010. Det var også 10-året for vores venskabsmenighedsforbindelse til 4 små katolske landsogne i Pesaro Stift i Marche-regionen.

Første møde med vores venskabsmenighed fandt sted i forbindelse med den økumeniske bedeuge for kristen enhed i januar 2000. En delegation på 4 fra Fredenskirken tog til Italien for at sondere terrænet. De kom, de så og de blev begejstrede.

Vi inviterede derfor italienerne til at komme og besøge os i efteråret 2000. Siden er det blevet til mange besøg. Vi har indtil nu været på 13 officielle besøg i venskabsmenigheden (7 gange i bedeugen, 3 menighedsrejser, 1 FDF sommerlejr, 1 ungdomsmøde og 1 gang i forbindelse med underskrivelse af venskabsmenighedsaftale), og 7 gange har vi haft besøg fra Italien. Sidste gang i forbindelse med Fredenskirken 50 års jubilæum, hvor vi var værter for en delegation på 28 italienere.

Det har hele tiden været en målsætning for os, at venskabsmenighedskontakten skulle blive til et sogneanliggende og ikke kun en sær-interesse for en lille gruppe. Det er i vid udstrækning lykkedes, og rigtig mange har fået mulighed for at opleve mødet med repræsentanter for venskabsmenigheden både i Italien og i Danmark. Den private indkvartering har været en medvirkende faktor til, at mange venskaber er opstået, og utallige breve og mails er sendt frem og tilbage. På den måde er forståelsen for hinandens kirkelige hverdag blevet større.

10 års-jubilæet blev fejret først i Italien i januar måned og derefter i juni i Fredens Sogn. Med på

*Dansk-italiensk buffet ved Fredenskirken 50 års jubilæum.
Foto: Per Thomsen*

turen til Italien var biskop Kjeld Holm i anledning af jubilæet. Desuden deltog også to præster fra Ormslev og Kolt sogne. De var med for at indlede deres eget venskabsmenighedsarbejde til et andet katolsk sogn i Pesaro Stift.

Et gode ved det at have en venskabsmenighed er i hvert fald, at der bliver nedbrudt nogle fordomme. Som vi snuser til fremmed mad inden vi spiser den, sådan snuser vi i venskabsmenighedsarbejdet til hinandens liturgi og trospraksis – og næsten altid med det resultat, at vi kommer til en erkendelse af, at mangfoldighed er en rigdom og ikke noget problematisk.

Helt kontant var der flere af vores italienske gæster, der gav udtryk for, at deres fordomme både overfor vores liturgi og trospraksis og overfor vores danske mad var blevet gjort til skamme. De kom, de så og de blev begejstrede.

Årsregnskab 2010 for Folkekirkens mellemkirkelige Råd

RESULTATOPGØRELSE

for perioden 1. januar – 31. december 2010

	Regnskab 2010 kr.	Budget 2010 1000 kr.	Regnskab 2009 1000 kr.
Driftsomkostninger			
Udadvendt virksomhed	685.506	943	895
Kontingenter	2.251.500	2.252	2.207
Sekretariatet	2.730.609	2.815	2.791
Rådets omkostninger	<u>251.598</u>	<u>300</u>	<u>247</u>
Driftsomkostninger i alt:	<u>5.919.213</u>	<u>6.310</u>	<u>6.140</u>
Driftsindtægter			
Tilskud, Finansloven	315.000	315	315
Tilskud, Fællesfonden	5.598.773	5.599	5.660
Bevillingsforhøjelse, Fællesfonden	120.000	120	120
Fonde og bidrag	20.000	270	0
Renteindtægter	<u>1.109</u>	<u>6</u>	<u>4</u>
Driftsindtægter i alt:	<u>6.054.882</u>	<u>6.310</u>	<u>6.099</u>
Driftsresultat	135.669	0	-41
Resultatdisponering			
anvendt/henlagt konto til fornyelse af kontormaskiner	0	0	0
anvendt/henlagt konto til kommende generalforsamlinger	50.000	0	-90
anvendt/henlagt konto til nyt informationsmateriale	25.000	0	-30
over-/underskud som overføres til kapitalkonto	<u>60.669</u>	<u>0</u>	<u>79</u>
Disponeret	135.669	0	-41

GENKAPITAL

Rådets egenkapital ultimo 2010 er sammensat således:

konto til fornyelse af kontormaskiner/inventar	kr. 37.000
konto til kommende generalforsamlinger	kr. 72.000
konto til vedligeholdelse af lokaler	kr. 50.000
konto til nyt informationsmateriale	kr. 25.000
kapitalkonto	<u>kr. 505.236</u>
egenkapital pr. 31. december 2010	<u>kr. 689.236</u>

Medlemmer af Folkekirkenes mellemkirkelige Råd

Hanna Broadbridge
Formand, Århus Stift

Paul Verner Skærved
Næstformand, Fyens
Stift

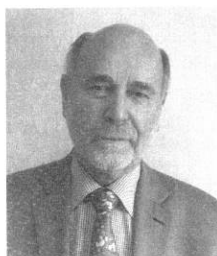
Torben Larsen
Kasserer, Københavns
Stift

Steffen Ravn Jørgensen
Helsingør Stift

Torben Hjul Andersen
Roskilde Stift

Bent Normann Olsen
Lolland-Falsters Stift

Christian R. Pedersen
Aalborg Stift

Niels Iver Juul
Viborg Stift

Mogens S. Mogensen
Haderslev Stift

Bodil Raakjær Jensen
Ribe Stift

Biskop Sofie Petersen
Grønlands Stift

**Biskop Peter Skov-
Jakobsen**
Udpeget af
kirkeministeren

**Biskop Kresten
Drejergaard**
Udpeget af
kirkeministeren